

Földvári Erika

NYELVTAN

Munkatankönyv

Első félév

4

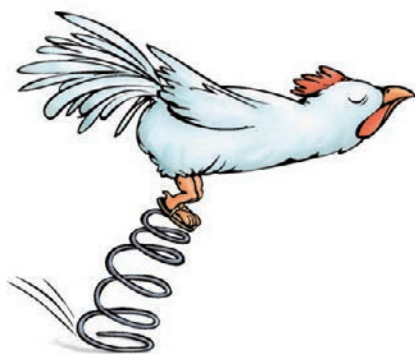

Földvári Erika

NYELVTAN

Munkatankönyv negyedik osztályosoknak

Első félév

13., változatlan kiadás

Mozaik Kiadó – Szeged, 2019

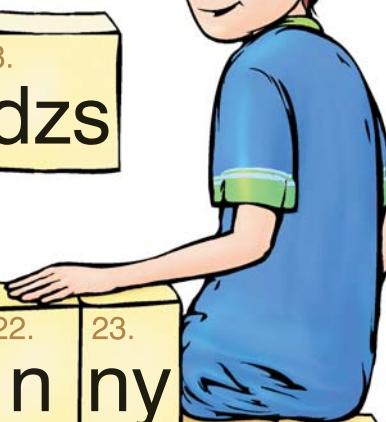
Szia!

Az előző években már nagyon sok mindent megtanultunk a magyar nyelvről. Tudjuk, hogy a **hangok** és a **betűk** szavakat, a **szavak** pedig **mondatokat** alkotnak; az egymáshoz kapcsolódó mondatok **szöveggé** állnak össze.

Ebben a tanévben átismételjük, majd kibővítjük ismereteinket. Tanulunk újabb **szófajokról** is, és megismerjük a **szóalkotás** módjait. Végül pedig megtudjuk, hogy mik a **mondat fő részei**. Sokszor lesz lehetőségünk játékra, versenyre is.

Szerintem nagyon izgalmasnak ígérek a nyelvtanórák!

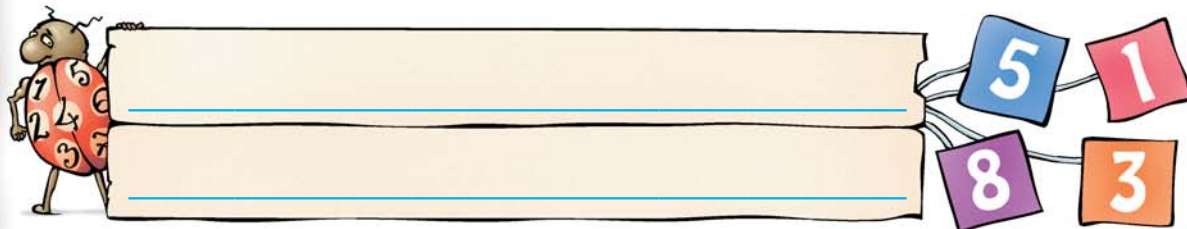
Ugye, emlékszel a magyar ábécére? A táblázat alapján mondd el, hogy mit tanultunk a hangokról és a betűkről!

1. a	2. á	3. b	4. c	5. cs	6. d	7. dz	8. dzs			
9. e	10. é	11. f	12. g	13. gy	14. h					
15. i	16. í	17. j	18. k	19. l	20. ly	21. m	22. n	23. ny		
24. o	25. ó	26. ö	27. ő	28. p	29. q	30. r	31. s	32. sz	33. t	34. ty
35. u	36. ú	37. ü	38. ű	39. v	40. w	41. x	42. y	43. z	44. zs	

A határozott számnevek fajtái: A tőszámnév

1. Írd le a számkártyákból képezhető legkisebb és legnagyobb négyjegyű számot!

2. Írd le, hogy melyik számokra gondoltam!

- a) A legkisebb négyjegyű szám: _____
b) A legnagyobb háromjegyű páros szám: _____
c) A 10000 fele: _____
d) A 200 ötszöröse: _____

3. Írd le, hogy hány határozott számnév szerepel a feladatban!

Elmentem a boltba vásárolni. Vettem két dobozos tejet, darabját 150 forintért. Vásároltam öt zsemlét 80 forintért; a százdarabos papírzsebkendő ára 169 forint volt. A pénztárosnak ezer forintot adtam, és ő visszaadott 460 forintot. Jól számolt-e?

Jegyezd meg!

A tőszámnév magát a számot nevezi meg.

4. Olvasd fel a mondatokat a jelölt szavak hangsúlyozásával! Állapítsd meg az **egy** szó szófaját a mondatokban!

Én csak **egy** almát vettem.
Egy **verset** tanultam meg.
Egy **jó** filmet láttam tegnap.

Én csak **egy** almát vettem.
Egy verset tanultam meg.
Egy jó filmet láttam tegnap.

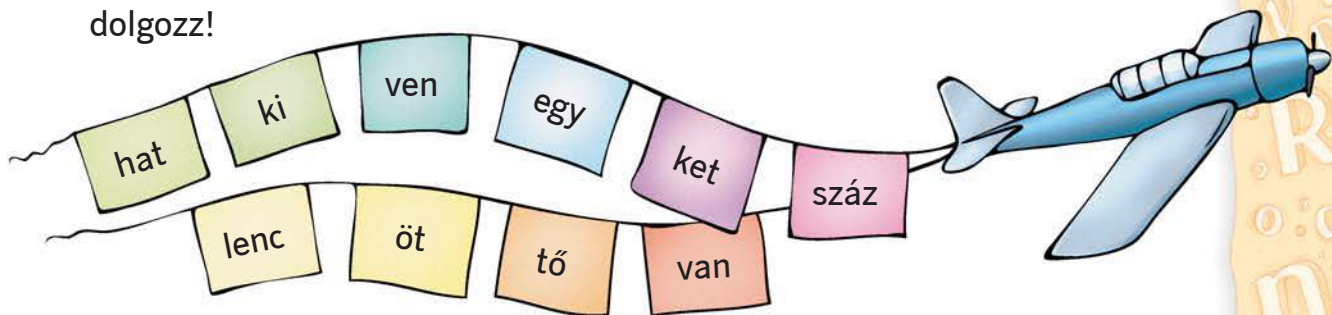
5. Régen a rómaiak betűjelekkel írták a számokat is. Írd le arab számokkal a római számoknak megfelelő értéket!

M=1000, D=500, C=100, L=50, X=10

MCC = 1200

DCL = _____ MCL = _____ DCCL = _____ CXX = _____

6. Írj a szótagkártyákkal három tőszámnevet! Minden kártyát csak egyszer használhatsz, és mindegyik kártyát fel kell használnod! A füzetedben dolgozz!

7. Írd le a füzetedbe a betűszalagon olvasható hét tőszámnevet!

8. Írd le a címekben szereplő tőszámnevek összegét!

Ali baba és a negyven rabló
Mese a tizenkét testvérrel
Százegy kiskutya
A három kívánság
Nyolcvan nap alatt a Föld körül _____

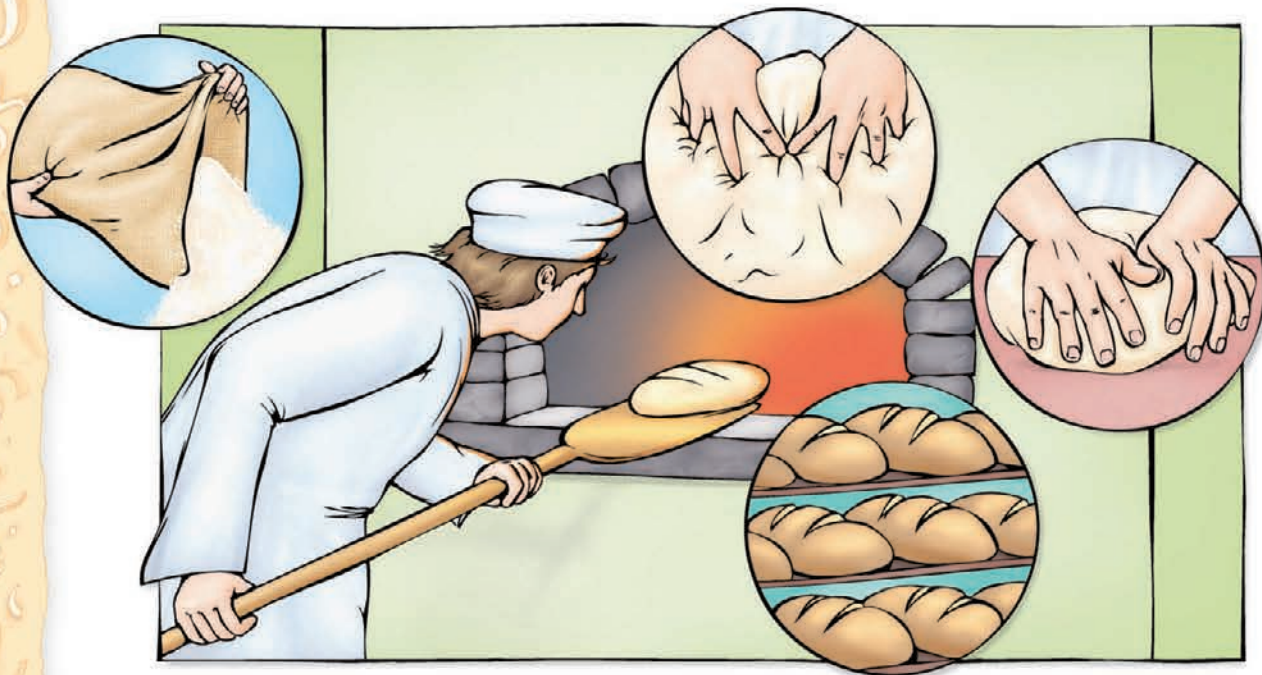
9. Írd le emlékezetből a szólásokat, közmondásokat!

Az egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz.
Száz szónak is egy a vége.
Három a magyar igazság.
Nekem nyolc!
Tizenkettő egy tucat.

Igeidők

1. Játsszatok! Soroljátok fel egy foglalkozás cselekvéseit úgy, hogy az előzetes cselekvések múlt idejűek, a fő cselekvések jelen idejűek, az eredményt kifejező cselekvések jövő idejűek legyenek! A társaitok találják ki, hogy melyik foglalkozásra gondoltatok!

összekeverte megdagasztotta megsüti meg fogják enni

2. Írd a mondatok mellé a megfelelő betűjeleket! Húzd alá az igét!

M = múlt E = jelen J = jövő

A kisgyermek nevetése messzire hallatszott.

Ha nagy lesz a szárazság, gyorsan el fognak száradni a virágok.

Kisgyermekkoromban édesanyám minden este olvasott nekem mesét.

Széchenyi István építtette az első kőhidat a Dunán.

Ma délután Mariann-nal az előadásra fogunk készülni.

Senki sem tudja jól elmondani a szerepét.

3. Írd a mondatok sorszámát a táblázat megfelelő helyére!

Réges-régen	Manapság	A távoli jövőben
_____	_____	_____

1. Az emberek csak nyersen ették a húst.
2. Kutatásokat folytatnak a Mars bolygón.
3. Bárki utazhat a világűrben.
4. Melegszik a Föld légköre.
5. A dinoszauruszok uralták a Földet.
6. Teljesen új állatfajok alakulnak ki.
7. Az emberek elkezdtek eszközöket készíteni.
8. Könnyen kezelhető elektromos eszközöket használunk.
9. Védőoltásokat kapunk a fertőző betegségek ellen.

4. Elmosódtak a lapra írt igék, csupán a szavak utolsó betűi maradtak épen. Karikázd be azoknak az állításoknak a betűjelét, amelyek biztosan igazak az eltűnt igékre!

-tt, -dt, -t

- a) Az igék között volt igekötős ige.
- b) Az igék jövő idejűek.
- c) Volt az igék között jövő idejű.
- d) Az igék jelen idejűek.
- e) Az igék múlt idejűek.
- f) Volt az igék között cselekvést jelentő.

5. Egészítsd ki a mondatokat olyan múlt idejű igékkel, amelyekben van **ly**! Segítségül leírtam az igék kezdőbetűjét.

A kísértetkastély termeiben egy szellem b _____.

A folyómeder az elmúlt évben sokat m _____.

A tartályhajó zátonyra futott, majd a tengerbe s _____.

A testvérem sokáig v _____ a hullóktól.

A gyurmából golyót g _____.

6. Húzd alá a szöveg igéit! Karikázd be a jövő idő jelét!

Az egyik barátom kiválóan rajzol. Azt tervezi, hogy grafikusművész lesz. Már eddig is nagyon szép sikereket ért el. Néhány munkáját be fogják mutatni egy nemzetközi kiállításon is. Pár év múlva biztosan meg is fogják vásárolni a munkáit. A rajongói majd gyűjteni fogják a rajzait. Én pedig büszke leszek rá, hogy gyermekkorunkban barátok voltunk.

7. Alakítsd át a versrészletek igéit jövő idejűvé! Írd le a jövő idejű igéket!

a) Nem Pesten történt, amit hallotok. _____

Ott ily regényes dolgok nem történnek. _____

A társaságnak úri tagjai _____

Szekérre ültek, és azon menének. _____

(Petőfi Sándor: A négyökrös szekér)

b) Bús mogorván ül Petike, _____

Ha ha ha! _____

Péter és bú! a mennykőbe, _____

Mi baja? _____

(Vörösmarty Mihály: Petike)

c) Elfolyt a méz a köpűből, _____

A köpű is romba: _____

Beléesett egy vén medve _____

Világfájdalomba; _____

(Arany János: Régi jó időből)

8. Töltsd ki a táblázatot! Írd a címsorba az igeidők nevét!

megértettük		
	el fogja varázsolni	
		mendegélnek

9. Alkoss igéket a betűkből! Írd le két, magánhangzóval kezdődő ige alakjait mindhárom igeidőben!

o m s l a v d

múlt idejű: _____

jelen idejű: _____

jövő idejű: _____

10. Versenyezzetek! Írjatok két perc alatt a füzetetekbe minél több négy szótagból álló múlt idejű igekötős igét! Az a győztes, aki a legtöbb hibátlan szót írta.

11. Hibásan írtam a szövegrészletben az igeidőket. Írd le a füzetedbe helyesen a szöveget!

A modern olimpiák egyik legsikeresebb magyar sportolója Egerszegi Krisztina. Az úszónő ötször nyert az olimpián, többszörös Európa- és világbajnok.

Budapesten született 1974-ben. Nagyon korán kezdett úszni, még óvodába jár az első edzések idején. Amikor először állhat az olimpiai dobogó legfelső fokára, még csak tizennégy éves volt.

Az úszósportban elért kiváló eredményeiért 2001-ben őt választják majd Magyarországon Az évszázad sportolójává.

Tartalom

Szavak	4
Mondatok	6
Gyakorlás	8
Névelők	10
Névutók	12
Melléknevek	14
Főnevek	18
Díjak, kitüntetések neve	21
Gyakorlás	22
A számnév	26
Határozott számnevek	30
A határozott számnevek fajtái: A tőzszámnév	32
A határozott számnevek fajtái: A törtszámnév	34
A határozott számnevek fajtái: A sorszámnév	36
A keltezés és a dátumok írása	38
A határozott számnevek helyesírása	40
Határozatlan számnevek	42
Toldalékos határozatlan számnevek	45
A számnevek toldalékai	46
Gyakorlás	48
Névmások	50
Személyes névmás	52
A személyes névmások toldalékai	54
Mutató névmás	56
A mutató névmások toldalékai	58
Kérdő névmás	60
A kérdő névmások toldalékai	62
Gyakorlás	64
Az ige	66
Igeidők	68
Igeragozás	72
Gyakorlás	74
Helyesírási szójegyzék	77
Kislexikon	79

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B. Telefon: (62) 470-101, 554-664

E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu

Felelős kiadó: Török Zoltán • Műszaki szerkesztő: Kovács Attila

Készült az Innovariant Kft.-ben, Szegeden • Felelős vezető: Drágán György

Terjedelem: 8,85 (A/5) ív • 2019. július • Tömeg: 208 g • Raktári szám: MS-1642